

el Mirall

DE VILABERTRAN

Revista social de Vilabertran
Número 2 - Març de 2009

2009,

Centenari de la Torre d'En Reig
i de la Festa de l'Arbre

Índex

- 3** Un poble viu i amb empena
- 4** 2009, Celebració centenària
- 6** Entrevista: Mossèn Lluís
- 10** Activitats innovadores i participatives: Jornades Culturals
- 12** Associació de la Gent Gran de Vilabertran
- 13** Els Xiprers
- 14** Sons dels Món: Los Manolos i Gerard Quintana
- 16** CEIP Torre d'en Reig
- 18** Activitats innovadores i participatives: Estiu
- 22** Els Barrufets
- 23** Associació Juvenil
- 24** Germandat de Donadors de Sang
- 25** Símbols catalans
- 26** Senderisme pel GR-20 de Còrsega
- 28** Agrupació Esportiva
- 29** Coral de Vilabertran
Associació la Progressiva de Vilabertran
- 30** Activitats innovadores i participatives: Nadal
- 32** El primer Patronat de Santa Maria de Vilabertran
- 35** Espai Gourmet

El Mirall, revista social de Vilabertran
Número 2
Març 2009

Fotografia de la portada:
Torre d'En Reig

Fotografia de la contraportada:
Festa de l'Arbre 1909

Coordinació de l'edició:
Francesc Montero

Consell de redacció:
Francesc Montero
Rosa Mª Sala
Martí Armada

Disseny i maquetació:
Joan Juanola

Impressió:
DigiPrint Center

Edita:

Ajuntament de Vilabertran

Amb el suport de:

Diputació de Girona

Agraïm la col·laboració de tots aquells que, amb les vostres aportacions, heu fet possible l'edició d'aquesta revista.

Contacteu amb nosaltres...

Venint a les oficines:

de dilluns a divendres de 10 a 14 h

Trucant al:

972 505 902

Per correu electrònic, a:

info@vilabertran.cat

Contacteu amb les entitats...

Agrupació Esportiva Vilabertran

972 507 000

AMPA del CEIP Torre d'En Reig

972 510 600

Associació Cultural l'Esclop

associacioesclop@gmail.com

Associació de la Gent Gran

686 071 458

Associació Juvenil de Vilabertran

628 290 512

CEIP Torre d'En Reig

b7004098@xtec.cat

Associació Ludicocultural Els Barrufets

620 376 034

Coral de Vilabertran

636 523 072

josepmsais@coraldevilabertran.org

Grup Excursionista de Vilabertran

972 504 149

Els Xiprers

elsxiprers@terra.es

Societat de Socors Mutus "La Progressiva"

972 505 938

www.vilabertran.cat

Un poble viu i amb empenta

Martí Armadà i Pujol
Alcalde de Vilabertran

Constitució del Patronat d'Homenatge a la Vellesa.

Benvolguts veïns i veïnes,

Un any més us presentem la revista social del poble, *El Mirall*, un reflex precís de la vitalitat i empenta dels vilabertranencs i vilabertranenques. A les seves pàgines, hi trobareu articles diversos sobre les activitats del teixit associatiu, però també articles culturals, de societat, d'entreteniment, i una interessant entrevista amb el mossèn Lluís Plana. D'altra banda, també podreu recordar a través d'una mostra d'imatges el gran nombre d'activitats que s'han celebrat al llarg del passat 2008. La gran majoria d'elles han estat innovadores, i totes, sense dubte, participatives, la qual cosa em porta a felicitar una vegada més les entitats promotores i els meus companys d'equip, que han treballat incansablement perquè les activitats que hi veureu representades fossin una realitat, i totes les persones que hi heu participat. És una tasca dura, però l'èxit dels resultats suposa una bona recompensa.

Deixeu-me destacar unes quantes coses d'aquest any 2008 que hem deixat enrere: D'una banda, la recuperació del Patronat d'Homenatge a la Vellesa, format per representants de la quasi totalitat d'entitats del poble. Aquesta és una gran notícia, perquè significa el treball en equip del teixit

associatiu per assolir objectius comuns. Des de l'Ajuntament, donarem suport a aquesta iniciativa en tot allò que sigui necessari. D'altra banda, el suport econòmic aconseguit procedent d'altres institucions per a les associacions, que enguany ha assolit la quantitat de 20.300 €, xifra mai aconseguida fins ara per a aquesta finalitat. Gràcies a aquesta font de finançament, al poble s'hi han pogut realitzar un gran nombre d'activitats sense gravar el pressupost municipal. Continuarem treballant

Reunió amb una representació de l'AMPA de l'escola.

llant en aquesta línia, tot i que sabem que econòmicament estem travessant moments difícils. El context econòmic actual de crisi no garanteix la continuïtat dels fruits obtinguts l'any 2008, però no regatejarem esforços per aconseguir el màxim possible.

Finalment, vull destacar dues coses que ens permeten afrontar aquest 2009 amb il·lusió: en primer lloc, la remodelació del Centre Cívic, que permetrà dotar el poble de la primer Seu del Casal de la Gent Gran, l'Espai Jove i una Sala Polivalent a disposició de les entitats, el centre social i una sala gran ben condicionada i remodelada; i en segon lloc el fet que enguany celebrarem el Centenari de la Torre d'En Reig i de la Festa de l'Arbre, del qual a l'interior trobareu un article explicatiu detallat. Vull demanar-vos que participeu activament de la festa, perquè s'estan preparant una colla d'activitats, adreçades tant als veïns i veïnes com a la gent de fora. Aquest 2009, Vilabertran s'ha de fer sentir, i fer saber als nostres visitants que som un poble viu i amb empenta.

2009, Celebració centenària

1a reunió de la Comissió del Centenari.

S'ha constituït una Comissió del Centenari amb representants de les entitats i de la societat civil del poble i amb experts en la matèria, per oferir propostes d'activitats i coordinar i avaluar l'evolució de tot el procés. Estem oberts a noves incorporacions a la Comissió, així com a aportacions puntuals.

Enguany es compleixen 100 anys de l'inici de la construcció de la Torre d'En Reig, edifici emblemàtic al nostre poble, i de la primera Festa de l'Arbre que va veure Vilabertran, que es va celebrar a la plaça Narcís Heras, tal i com testimonia una fotografia divulgada a *La Veu de l'Empordà*.

Per tot això, aquest serà un any especial, i cal que això es noti vivament, i que tots siguem participants de la celebració. El setembre passat, per anar fent boca, es va programar dins el marc de les Jornades Europees del Patrimoni unes visites guiades a la Torre, que van comptar amb l'assistència d'unes cinquanta per-

sones d'arreu de la comarca, atrets per la singularitat d'aquest edifici.

La Torre, d'estil clarament modernista, va ésser promoguda pel seu propietari, Josep Reig i Palau, enginyer forestal que va néixer al nostre poble el 14 de novembre de 1863, i va morir a Barcelona el 1917. És una joia indiscutiblement particular dins el modernisme català. La construcció principal és de planta quadrangular, amb l'afegit de les dependències del fumador i de la torre, únic element circular que adopta les típiques ondulacions modernistes. Es destaca per la sobrietat i elegància, amb les seves formes rectes i materials ornamentals com el maó, les

rajoles i els vitralls amb motius florals i la pedra a la barana del jardí; i estava decorat amb mobles adequats a cada racó. Consta de tres plantes habitables, i una planta superior que comunica amb les golfes i que serveix d'accés al punt més alt de l'edifici, el cim de la Torre, des d'on es pot contemplar una de les millors vistes sobre la plana empordanesa que hi ha a la nostra terra. El jardí principal, també magnífic per la seva varietat d'arbres i l'especial disposició, contribueix encara més a ressaltar l'elegància de la Torre.

Josep Reig, però, no només va construir aquest edifici, que era casa seva. Destinat per motius laborals a Empúries per dirigir els treballs de contenció de les dunes, va ésser el promotor de la casa forestal de Sant Martí d'Empúries, que tant s'assembla a l'edifici del nostre poble. Posteriorment, va treballar al bosc de Poblet, on també va conduir la construcció del refugi de la Pena, en el qual els elements arquitectònics i decoratius són els mateixos que els de la construcció

de Vilabertran, però l'edifici és més modest i, a diferència de la nostra Torre, a la façana predomina la pedra i el maó. Finalment, cal destacar els seus estudis sobre les conques fluvials del país, i principalment la seva tasca a Gerri de la Sal, treballant per solucionar els problemes hidrològics de la zona.

D'altra banda, els enginyers forestals eren persones que promovien el respecte a la natura i l'entorn arreu on eren. Per això, és força probable que fos el mateix Josep Reig qui impulsés la celebració de la Festa de l'Arbre al nostre municipi, un esdeveniment que va comptar amb una participació massiva i que va constituir una festa molt important per al poble. Per això, és de justícia commemorar aquesta data assenyalada amb una celebració digna de la rellevància que va tenir en el seu moment.

Com veieu, volem dedicar tot l'esforç necessari a retre el degut homenatge a la memòria del nostre poble. Per això, s'ha constituït una Comissió del Centenari amb representants de les entitats i de la so-

Aquest serà un any especial, i cal que això es noti vivament, i que tots ens sentim protagonistes i siguem participants de la celebració.

cietat civil del poble i amb experts en la matèria –alguns relacionats amb la família Reig–, per oferir propostes d'activitats i coordinar i avaluar l'evolució de tot el procés. Estem oberts a noves incorporacions a la Comissió, així com a aportacions puntuals que ens vulgueu fer arribar. De moment, s'ha acordat que el gruix d'actes es durà a terme entre els mesos de maig i juny, i es pretén oferir exposicions, xerrades i activitats lúdiques d'allò més diverses, seguint les tres línies mestres del Centenari: l'estudi, recuperació i divulgació de la rellevància artística i arquitectònica de la Torre d'En Reig, la restitució de la memòria de Josep Reig i Palau –és de justícia agrair la tasca feina en aquest sentit per Manel Martínez, enginyer de les terres de l'Ebre, que ha dut a terme aprofundits estudis sobre la

seva figura, i l'article publicat fa dos anys per Elvira Duch a la revista del poble- i la nova celebració de la Festa de l'Arbre, que inclourà a més el Sopar Popular i un tradicional ball de cintes dissenyat especialment per a aquesta festa. No obstant això, s'oferirà una programació més concreta, definida i detallada quan s'acostin les dates de celebració.

Vilabertranencs, només em resta convidar-vos a tots els actes de celebració que tindran lloc aquest any. Us demano que us sentiu protagonistes i hi participeu activament, que vingueu a les xerrades i visiteu les exposicions, que gaudiu dels actes lúdics; però, sobretot, que redescobriu aquest fantàstic monument que tenim al poble, us encomaneu de la seva bellesa i la encomaneu als altres; i torneu a sentir la màgia de la Festa de l'Arbre. Així, de ben segur, d'aquest Centenari, en tornaran a quedar imatges per a la història, i en el futur, tornarà a ésser motiu de commemoració.

Rosa M. Sala Cristina
Regidora de Cultura

Mossèn Lluís:

«Sóc un idealista i un il·lús,
i m'encanta ser-ho»

Nascut el 17 de febrer de 1939 a la Celler de Ter, mossèn Lluís Plana és rector de Vilabertran des de 2005, on va arribar procedent de Figueres, i també ho és de Peralada, Cabanes, Vilarnadal i Pedret i Marzà. Estudiant del Seminari de Girona, va ésser ordenat sacerdot l'any 1962. Home corpulent i vital, al llarg de la seva trajectòria, ha estat mossèn, a més, de Sant Pol i Lloret de Mar. Aprofitant l'avinentsa del retorn de la Creu al poble, hem anat a parlar-hi, i en una conversa distesa i amena, hem descobert un home culte, intel·ligent, capaç de parlar de tot, amb criteri i amb una mirada pròpia sobre el món.

Quan va decidir que volia ésser mossèn? Quins eren els seus objectius?

Crec que m'hi devia empènyer la família, perquè era una oportunitat per a la gent rural perquè els fills tinguessin una bona formació, estudis. A més, segons sembla jo, de petit, quan em preguntaven què volia ser de gran, deia que volia ésser com el senyor rector. Des de l'entrada al Seminari, moltes vegades em vaig preguntar què hi feia jo, allà. Hi vaig estudiar 12 anys, dels quals només 4 eren de Teologia, la resta era formació humanística, molt bona. Has de pensar que en les meves promocions només la meitat arribàvem al final. A la vida vas canviant, busques raons i sentit a la vida... Suposo que jo vaig trobar que era la meva vocació, perquè jo he volgut sempre estar al servei de la gent, del poble, desinteressadament, només intentant ajudar.

12 anys donen per molt... Guarda un bon record de la vida d'estudiant?

Molt bo! Increïble! (*Mig tanca els ulls i recorda, nostàlgic*) La vida al Seminari era com la d'un internat normal i corrent... Podies jugar-hi a bàsquet, handbol... Recordo anar a jugar a uns camps de futbol dels afores de Girona que havíem arranjat nosaltres mateixos... Corríem

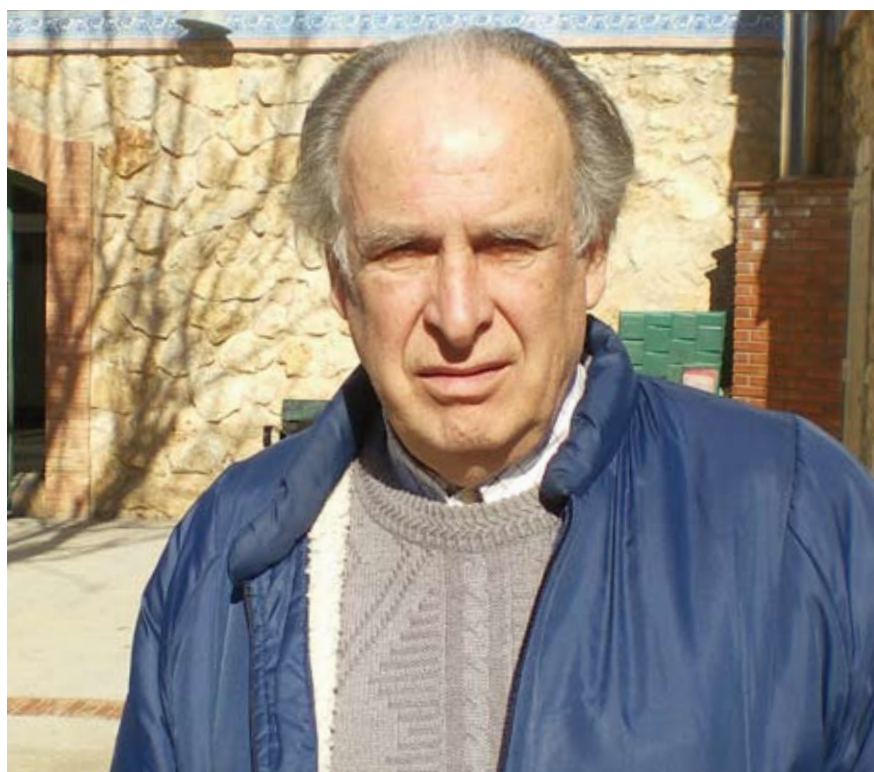

Foto: F. Montero

tres quarts d'hora per jugar només mitja hora!! A més, vam rebre una gran formació, molt bons estudis, i vam descobrir la cultura a través de la literatura, la història, l'art... Estudiàvem català, castellà, francès i una mica d'anglès, llegíem molts diaris i revistes, i fins i tot ens trèiem el carnet de conduir i el títol de mestre, per si algun dia ens

destinaven a algun poblet. Ens formaven per entrar en una societat, i això estava molt bé.

Un mossèn és un observador privilegiat, d'un entorn que ha vist nombrosos canvis. Com ha anat canviant la societat i el país en general?

Ha canviat molt, però ja al Seminari la vida era especial, no érem fran-

quistes. Ens ensenyaven a tenir esperit crític. Allà ens van donar uns referents, jo vaig formar els meus valors, els meus ideals, que posteriorment han variat, i alguns fins i tot han desaparegut... La idea de societat que jo vaig mamar la tenia també molta gent, i al Seminari fomentaven que entréssim en contacte amb la gent, en aquell temps amb les classes obreres catòliques, i els donéssim suport, perquè sota el paraigua de l'Església es podien fer certes coses que en unes altres condicions haguessin estat prohibides, era com una protecció. Vaig anar moltes vegades a Perpinyà a buscar llibres, i organitzàvem excursions i cinefòrums clandestins! Després, a aquestes trobades s'hi va anar afegint més gent, ja no catòlics, i així vam anar fent feina. Ho fèiem pel bé de la societat, perquè vèiem que tot estava canviant, i calia ajudar. Jo crec que vam fer molt servei. I cal dir que els bisbes sempre ens van donar suport en això. Els nostres superiors no ens deien que fóssim rebels, sinó que tinguéssim esperit crític, suposo que ja ens conduïen a pensar d'una manera no "oficial".

Creu que vostè, també, amb els anys ha anat canviant en l'exercici del sacerdoci? Què feia abans, que no fa ara, i què fa ara, que no feia abans?

Tothom canvia, i l'edat hi influeix molt. A la vida, aprens, beus fins a certa edat, llavors vius del que has begut, fins que contemples. I t'has d'adaptar als canvis, la societat canvia, però sempre va cap a millor. Hi ha coses que no entenc i no comparteixo, com certes formes de vida en parella, o l'homosexualitat, però m'hi he hagut d'adaptar. D'altres vegades em costa donar valor a coses noves, però sempre s'ha de buscar allò positiu dels canvis, no tot és negatiu ni d'un sol color.

En què creu que pot millorar la nostra societat?

La vida ja ho dirà, però la societat millorarà sempre. No podem dir-li què ha de fer, han de ser els ma-

teixos que componen la societat els qui la construeixin. Potser ens cal ésser més sensibles i equilibrats, conèixer la història i saber interpretar-la amb ulls del moment... També hauríem de saber superar els partidismes, i trobar nous ideals, utopies col·lectives, que encara que potser no s'assoleixin del tot porten al progrés de la societat. L'important de les coses no és qui les fa, sinó que es facin. (*Li brillen els ulls, s'ha anat animant*) Hem d'ésser idealistes i optimistes. Jo sóc un idealista i un il·lús, i m'encanta ser-ho.

A la vida, aprens, beus fins a certa edat, llavors vius del que has begut, fins que contemples

I sobre les diferències entre l'Església catalana i l'espanyola? Realment, són diferents? En quin sentit creu que ens diferenciem els catalans?

I tant que som diferents! No pensem com els espanyols, en res. (*S'exalta*) De jove, jo pensava com els francesos, perquè no m'agradava allò que es deia a Espanya. I la gent ho ha d'entendre, que som diferents: Mentre els bisbes d'aquí entenguin el país, l'Església catalana serà diferent. A vegades ens volen dividir i portar bisbes de fora, amb una

mentalitat diferent, i llavors hem de lluitar molt perquè ens respectin.

Vostè sempre ha estat crític amb certs aspectes de l'Església, fins i tot fent pública al diari *Avui* una carta oberta en què criticava la voluntat dels bisbes espanyols d'imposar les seves actituds i defensava la lliure opinió i experiència religiosa en el si de l'Església...

Ami l'Església oficial no m'interessa, no m'hi vull capficar. Amb aquella carta vaig voler destacar el nostre treball diari i la relació amb la gent, i hi va haver gent que va agrair que es digués alguna cosa en contra de les paraules d'aquell bisbe espanyol que tots coneixem... Jo faré el que cregui que haig de fer, com sempre he fet, perquè el que vull és estar al servei de la gent desinteressadament. Pel que fa al nou

bisbe, jo ja el coneixia. En algunes coses potser no penso com ell, però no m'hi fico. (*S'atura un moment i sospira, buscant les paraules adequades*) Per dir-ho d'alguna manera, mentre no em faci llaurar un camp que jo no cregui que haig de llaurar no hi ha d'haver cap problema...

I sobre els conflictes a les escoles sobre l'educació religiosa, què en pensa?

Sempre he estat partidari que no hi hagi religió catòlica a les esco-

Foto: F. Montero

les. Per això no n'hi he volgut donar mai. Però penso que cal una formació religiosa general, cultura de les religions, per entendre els altres i la realitat que tenim al voltant. Els mestres són per ensenyar, no per

El que vull és estar al servei de la gent desinteressadament.

anar a missa. La religió catòlica l'han d'ensenyar els pares, que és amb qui s'ha d'anar a missa, i s'ha d'aprendre tot el que vol dir viure cristianament, una cosa que va molt més enllà que anar a missa els diumenges.

Parlem ara del poble, com era quan hi va arribar? Es va sentir acollit? Com s'ho va fer per guanyar-se la gent?

L'any 1973 o 1974, al principi de ser a Figueres, vaig venir un dia tot passejant a Vilabertran, i em va agradar tant, l'església! La vaig trobar tan neta, tan clara! Em va causar una gran impressió. Per això em va agradar ésser nomenat rector del poble. Pel que fa a la gent, sempre m'han tractat molt bé. Jo no me'ls guanyo, faig el que crec que s'ha de fer, i ja està, i són ells qui m'accepten. Sí que tinc un estil diferent, i això es veu, es nota... Cal estar molt atent a escoltar, perquè sempre es pot aprendre.

Quina empremta creu que van deixar els seus antecessors, principalment mossèn Ramon i mossèn Jordi, l'últim capellà que va viure al poble?

L'empremta la deixes allà on vagis, i aquests rectors van estar molt al poble, la gent encara en

parla! Cadascú té la seva manera de fer, i a vegades pregunto per saber com feien les coses, però en general tothom em deixa molta llibertat. Mai s'arriba a girar full de cop, sinó que és un canvi gradual al qual la gent es va adaptant.

Vostè, però, no viu al poble, sinó que viu a Figueres. És important el contacte diari amb la gent, o la figura de sempre del mossèn del poble ja ha quedat obsoleta?

La meva intenció inicial era viure a Vilabertran, però la cosa ha anat diferent. A més, jo sempre he estat molt urbà, vivint aquí hagués hagut d'anar molt sovint a Figueres, i allà on estic ho tinc tot a l'abast. El que cal és saber estar amb la gent, buscar la manera de ser del poble sense residir-hi, perquè em costaria molt viure definitivament en un poble, no hi he viscut mai.

Parlem ara de la Vera Creu, recentment retornada i restaurada. Per què creu que és tan important?

Pel seu valor religiós, cultural, artístic, històric... Per tot el que suposa pel poble, com es va demostrar amb la gran afluència de gent –del poble i de la comarca– a l'Església durant les celebracions.

Com valora els actes que es van fer amb motiu del seu retorn?

Molt positivament, estic molt content de tot plegat, perquè crec que tots ho vam saber fer molt bé, i va servir per donar-li una empenta, perquè tant la gent de fora com els veïns del poble la valorés. La jornada institucional i la festa del poble van estar molt bé. El dia de la missa solemne en honor a la Creu, davant de la Creu com es devia fer anys enrere, vam poder escoltar cant gregorià per part de la Coral d'Antics Escolans de Montserrat i cant polifònic gràcies a la Coral de Vilabertran, i l'església era ben plena de devots de la Creu. La conferència presentant el treball *Iconografia de la Creu de Vilabertran* també va estar molt bé, espero que tothom del poble al final en tingui la publicació (*encara es reparteix al monestir i a l'Ajuntament gratuïtament*). Crec

que tots els actes de celebració del retorn de la Creu van estar molt bé.

A més, es va recuperar la capella dels Dolors...

Efectivament! La gent s'hi va bolcar, i ha estat una gran cosa. Les despeses de la restauració van anar a càrrec de la parròquia i de les aportacions particulars, començant per l'Ajuntament, que es va fer càrrec de la restauració de les imatges. Sense treure res del que hi havia i agençant-ho tot s'ha aconseguit que la capella dels Dolors torni a ser important pels fidels.

Crec que tots els actes de celebració del retorn de la Creu van estar molt bé.

Pel que fa al conjunt monàstic, creu que el poble se'l sent seu? Creu que caldria potenciar-lo? Com valora les iniciatives que s'hi duen a terme?

Crec que no se l'ha pogut sentir mai seu perquè tot era tancat, formava part de mans privades, només s'ha tingut en compte l'església i el claustre. Em sembla que fins i tot la gent en marxava. Crec que tornar a recuperar el monestir pel poble és una feina

d'anys, de perseverança per superar recels i excuses. Tan de bo es pugui!

Per acabar, què demanaria a la gent, i què creu que cal fer al poble per viure-hi millor?

Crec que avui dia cal mantenir el caliu, evitar divisions, i que es facin coses que mantinguin el contacte entre la gent. Hi ha activitats importants i interessants, com la festa de la vellesa, les festes majors, o el sopar popular que es fa, o recentment la mostra de pessebres, que són valuoses perquè mantenen l'escalfor entre la gent.

Acabem l'entrevista, un migdia assolellat de febrer, després de dues hores i mitja de xerrada. Sempre és agradable compartir una conversa amb persones lúcides i observadores, amb coses per explicar, que han viscut molt i intensament. Certament, mossèn Lluís Plana és el rector del poble, però té moltes facetes amagades que el converteixen en molt més que el rector del poble.

Francesc Montero

Un color:

El verd

L'estació de l'any preferida:

Hivern

Un plat:

Bistec amb patates

Una afecció:

Els escacs

Un vici:

Xiular

L'últim llibre que ha llegit:

Memòries, de Josep Benet

Un llibre que recomanaria:

Iconografia de la Creu de Vilabertran

Una cançó:

L'estaca

Un racó del poble:

El pati de l'escola

Una qualitat que valori:

Naturalitat

Un desig factible pel 2009:

La remodelació del Centre Cívic

Foto: J. Pujol

Activitats innovadores i participatives: Jornades Culturals

Festa de la vellesa

Teatre:
Qui porta la truja a menar

Taller de pintura juvenil

Curs de cuina

Taller de patchwork

Cercavila de percussió:
Bloc Quilombo

Sopar Popular

Associació de la Gent Gran de Vilabertran

Al Centre Cívic, l'Ajuntament ens ha promès una sala per ubicar-hi la primera Seu del Casal de la Gent Gran.

En l'última revista *El Mirall* escrivíem en clau molt pessimista en referència al Casal per a la gent gran del nostre poble. Actualment, com demanàvem a l'escrit esmentat, estem veient moviments molt esperançadors. El primer escull, treure el famós transformador d'electricitat, està superat, fet molt important per les obres. Estem assabentats que les obres que s'han de realitzar al Centre Cívic, on l'Ajuntament ens ha promès una sala per ubicar-hi la primera Seu de la Gent Gran del poble, ja estan adjudicades.

Agraïm molt la informació que el Sr. Alcalde, Martí Armadà, ens va donar en persona el 21 d'octubre de 2008 a un gran nombre d'associats, sobre el projecte de les obres al Centre Cívic, en referència a la nostra primera Seu. Gràcies, senyor alcalde, i li donem ànims per tirar endavant.

En vigílies de la passada festa de Santa Esperança, en una xerrada amb el senyor alcalde, em deia: «Desitjaria que l'any que ve per aquestes dates fos possible fer la inauguració». Sàpiga, senyor alcalde, que nosaltres, els jubilats, ballàriem de contents.

Festa de Santa Esperança.

Amb motiu de tots aquests esdeveniments, novament em dirigeixo a totes aquelles persones jubilades de Vilabertran que encara no siguin sòcies per dir-los que poden demanar informació i se'ls atindrà sense cap compromís. Com diu la dita, «Com més serem, més riurem». Un Casal o Associació de la Gent Gran el fem entre tots, les bases principals són: desitjar ésser soci, i participar a totes les activitats que us agradin.

Agraïm molt la informació que el Sr. Alcalde, Martí Armadà, ens va donar en persona a un gran nombre d'associats, sobre el projecte de les obres al Centre Cívic.

L'objectiu prioritari ha de ser passar el temps el més agradablement possible. Som gent gran, i tots sabem que les penes vénen sense buscar-les. Si som més socis, es podran organitzar més activitats, d'esbarjo, de tallers de memòria i reflexos, d'agilitat –dins les nostres possibilitats–, excursions culturals, tenir algun servei de primeres necessitats... Actualment, pensant en la nostra primera Seu, tenim moltes idees al cap.

El 13 de desembre de 2008 celebrarem la festa de Santa Esperança, patrona dels Jubilats, i va ésser un èxit d'assistència. Va ser un plaer escoltar la Coral Infantil del col·legi Sant Pau de Figueres, i tot seguit vam fer un berenar de germanor. Esperem continuar cada any fent aquesta festa, amb l'objectiu de reunir-nos tots els associats com a mínim una vegada l'any.

Nova imatge de la Capella dels Dolors.

El segon semestre de 2008 va sorgir un esdeveniment curiós, digne d'explicar: amb el canvi de lloc de la Vera Creu, quedava un buit a la magnífica capella dels Dolors. El Sr. Rector Mossèn Lluís Plana ens va demanar si ens era possible ajudar-lo a arranjar el buit que havia quedat, i des del primer moment li vam donar tot el suport. Es volia aprofitar l'estructura existent i convertir-la de nou en capella dels Dolors. L'actuació prioritària era la restauració de les imatges de la Verge dels Dolors i del Sant Crist i buscar ajuda econòmica. Molts particulars, que suposem que van llegir l'escrit de Mossèn Lluís, a més d'algunes entitats, van col·laborar. Una vegada restaurades les imatges, que van quedar perfectes (són de 1940-1941), vam haver de col·locar-les de manera que quedessin ben combinades amb tot el que s'havia fet anteriorment. Les persones que treballàvem en aquesta restauració no vam fer mai res sense el vist-i-plau de Mossèn Lluís. Aquests 5 o 6 jubilats de més de 70 anys, ens donem per satisfets veient que a una gran majoria de la gent del poble ha agradat el resultat.

Una vegada més s'ha demostrat que la Gent Gran, si se'n dona l'ocasió, servim per alguna cosa més que només per llegir el diari.

Els Xiprers: Fira de l'horta i la poma de relleño

Aquesta és la posada en escena d'una diada de Fira de l'horta i la poma de relleño: persones atrafegades, comerciants i marxants, observadors, parelles, famílies, gent de la tercera edat, jovent i corredisses de mainada de totes les edats.

Com si es tractés d'una gran obra de teatre, Vilabertran escenifica des de fa set anys una de les seves representacions més importants. Un nombrós públic vingut de diferents indrets de la comarca s'arriba a Vilabertran, per a presenciar i fruit d'una jornada on es combina la tradició i els oficis en forma de parades i passejades amunt i avall.

Parada de venda de pomes de relleño, amb l'alcalde i el delegat d'Agricultura degustant les pomes.

Com si es tractés d'una gran obra de teatre, Vilabertran escenifica des de fa set anys una de les seves representacions més importants.

Una representació de 12 hores que passen ràpides i fortes com la tramuntana, després de mesos d'assaig i preparació. A la fi, quan abaixem el teló es produeix una certa perplexitat perquè l'obra no finalitza amb un tancat i fort aplaudiment. Aquest soroll de felicitació i eufòria, sabem que només es produeix tan bon punt arrenca una nova edició.

Si la representació ha estat ben acollida i enfilant l'èxit, l'any següent es torna aconseguir fer sortir la gent de casa, omplir els improvisats pàrquings del poble i la plaça dels Hortolans es converteix en un constant formigueig de persones.

Aquesta és l'obra "Fira de la horta i la poma de relleño". Un guió fàcil d'aprendre on ningú és l'artista principal, però és ple de protagonistes: les persones que cuinen i venen les pomes, els comerciants i particulars del poble que amb les seves parades donen vida a la fira, els qui ajuden al bar o a servir taules, els incansables guies de les visites (hortes i monestir), l'artista que il·lustra el bonic cartell que dóna a conèixer la nostra fira, els que fan funcionar sistemes de regadiu antics, els que engalanan les façanes per aconseguir una bona imatge del poble, totes les empreses col·laboradores i a més a més tots aquells que munten i desmunten, i recullen, i endrecen... una interminable llista de més de 100 persones que fan possible aquesta gran representació anual.

Tots són gent incombustible que varien coincidir amb el mateix comentari: "HI FALTAVES TU".

Perquè com més siguem a l'hora de col·laborar, més completa i perfecta serà la nostra representació

Ningú és l'artista principal, però és ple de protagonistes.

de la "Fira de l'horta i la Poma de relleño". Ens veiem en la propera edició.

Un moment de la Fira, amb gran afluència de gent.

Màgia per Sant Joan: Los Manolos

Xavier Calero, Rogeli Herrero i Joan Herrero són els membres actuals de Los Manolos, un grup nascut al barri d'Hostafrancs que s'ha convertit en tota una icona de la rumba catalana. Aprofitant la seva presència a Vilabertran per encetar el renovat Sons del Món, hem parlat amb ells. Seiem a la plaça del Fort, contempen bocabodats les parets que ens envolten.

Com va sorgir Los Manolos, aquest conjunt que va revolucionar la rumba?

Nosaltres, de petits, quasi ens vam criar al carrer, i a Hostafrancs hi havia molta presència de gitanos catalans. A Barcelona, al Portal o Gràcia, sempre n'hi havia hagut. Ens vam agrupar uns quants joves afeccionats a la música i vam muntar Los Manolos. Volíem fer una rumba diferent, vestits d'una manera trenadora, fent concerts atrevits... i ens va anar bé. Semblava que la rumba ja estava liquidada, per això li vam donar un toc personal i vam demostrar que allò eren prejudicis.

En la vostra carrera hi ha un èxit que va marcar la vostra trajectòria: "All my loving".

Sí, és cert. La cadena MTV, l'any 1989 -farà 20 anys!- estava rodant a Barcelona un programa per a Anglaterra, i volia fer un videoclip amb gent d'aquí. Buscaven disseny, roba diferent, música, arquitectura... Ens van proposar fer-ho, i nosaltres, sen-

se saber molt bé què significava allò, vam anar-hi. Vam triar la versió d'"All my loving" com a homenatge als Beatles. Va agradar, i allò ens va projectar a nivell mundial. A la gent li va agradar la cançó, se la va fer seva, i amb ella el grup...

Ens encanta que la gent ens vingui a veure per les cançons de sempre.

I això no és tot... L'any 92, amb els Jocs Olímpics, va arribar l'"Amics per sempre".

Sí... (somriuen, somiadors, recordant aquells moments) Una altra sort. Vam preparar aquesta cançó amb en Peret i els Amaya, una versió de l'"Amigos para siempre" d'en Josep Carreras i la Sara Brightman. La gent es pensa que vam cantar aquest tema a la cloenda, i no va ser així. La cançó ja estava preparada, i va sortir de seguida. Potser avui es recorda més que l'original, i n'estem molt agraïts al públic, és un orgull que faci passar bons moments a la gent.

Després n'heu fet d'altres, com "El meu avi" o "Live is life"... Però 16 anys després, encara es nota el pes d'aquella gesta?

Sí, molt, però és una càrrega gens pesada. Ens encanta que la gent ens vingui a veure per les cançons de sempre. Per a nosaltres és un deure i un orgull cantar-les. Saps el que costa arribar a fer una cançó que connecti tant? Estem molt

agraïts, és part de la nostra història...

Parlem finalment del Sons del Món i d'aquest entorn... Què us sembla? Havíeu actuat mai en un lloc així?

(Abans de respondre, miren a banda i banda, cap amunt, repassant les formes, les pedres...) Caram! Semblarà un tòpic, però és que aquí encaixa perfectament: No hi ha paraules... Mai havíem tocat a l'interior d'un monestir... La veritat és que impressiona... Hi ha tanta història en aquestes pedres, tant sofriment, vivències, coneixement, tradició! Teniu una joia!

I convertir-vos en l'estrena d'aquesta edició de festival? Amb la vostra experiència, encara sentiu pressió?

Doncs sí, cada actuació és nova, i és un repte. Ésser l'estrena és una responsabilitat, envers l'organització, però també amb el públic. A més, tocar avui, la nit de Sant Joan, amb tantes coses que s'hi barregen, amb la celebració del canvi de solstici, en aquest espai... és una cosa molt especial. Sant Joan hauria de ser la festa nacional dels Països Catalans, perquè és un dia únic, una vetllada d'alegria, màgia, història... Seria molt bonic.

Acabem l'entrevista fent un passeig per la resta del monestir. Curiosos, no paren de comentar la bellesa i fer preguntes sobre el conjunt. Segurament se'n recordaran molt temps, del concert d'avui. A la nit, la unió de la nostra joia arquitectònica amb l'alegria viva de les persones al ritme de la música, en una nit tan especial, feia una comunió màgica.

Actuació a la plaça del Fort.

Gerard Quintana, íntim

Unes setmanes més tard, va arribar al poble Gerard Quintana per presentar el seu disc Treu banya. Va oferir un concert intimista, amè, acompanyat tan sols d'una guitarra. Es va crear una atmosfera còmplice entre públic i artista, repassant les cançons de l'últim disc però també d'altres anteriors. En acabar el concert, vam xerrar una estona amb ell.

Et trobes bé en aquest paper de poeta-cantautor?

Sí, jo estic buscant el meu propi espai, i intento sempre dotar la meua música d'equilibri entre el so instrumental i el de la veu. En aquest últim disc hi intervenen molts instruments, és una cosa diferent a tot el que havia fet fins ara. Pel que fa a la poesia –moltes cançons del disc són poemes d'altres autors–, em meravella la capacitat que tenen alguns poetes de dir la veritat d'una manera tan condensada. Per mi, és un repte fer conuiu cançons pròpies amb poemes d'altres autors, perquè me'ls haig de fer meus, són molt exigent en aquest aspecte.

El monestir és un entorn que té tot el que cal per oferir concerts de qualitat.

Aquest és el teu disc més acabat, amb un to fins i tot ètnic, i hi incorpores instruments tradicionals. Com ha anat això?

És cert, per mi el disc ha quedat equilibrat i tranquil. En aquest disc em venia de gust incorporar els instruments –més de trenta– per intentar expressar el caràcter exacte de cada peça. Jo volia ésser auster, i al final ha quedat un disc divers, però ja m'agrada. Crec que he aconseguit fer un disc diferent.

A més, pel que has comentat alguna vegada, aquest disc es va enregistrar principalment en primeres preses, sense quasi assajar...

Això era un repte! Aquest és un disc de climes, hem fet un trajecte ple-gats en la seva construcció. En el fons, si tothom està preparat, no cal repetir. A vegades ho provàvem de nou, intentant reproduir allò que hi havia de veritat en el poema, i no ens en sortíem perquè la primera vegada havia estat la bona, quan no havíem racionalitzat i ens havíem deixat portar.

Quins canvis són els més importants respecte als teus discos anteriors?

El primer disc, *Per un tros de cel*, va ésser molt espontani. En el segon, *Claus de Sal*, vaig començar a prendre consciència del que estava fent, i a partir de llavors he anat a la recerca del meu espai. Ara faig allò que em ve de gust, incorpore la poesia, provo ritmes... M'estic retrobant a mi mateix després de 15 anys de Sopa, que va ésser una experiència extraordinària però que finalment es va esgotar. La gent encara me'n de-

mana cançons, i això és fantàstic, jo estic molt agraït al públic. Malgrat tot, al final era com un matrimoni a cinc, mentre que ara puc ésser fidel a mi mateix. Properament vull fer alguna cosa amb poetes d'avui, crec que la poesia és el gènere amb més veritat, i per això em fascina.

Parlem de la teua actuació d'avui. Què et sembla el format del Sons del Món?

El trobo fantàstic, el monestir és un entorn que té tot el que cal per oferir concerts de qualitat i és un marc ideal per a concerts íntims com el que he fet. Avui m'he trobat molt còmode, crec que la gent ha respost molt bé. Sempre és una incògnita saber com reaccionarà el públic, perquè cal que la gent entri a l'atmosfera. Ha funcionat molt bé, n'estic molt content, i crec que l'entorn hi ha ajudat. Realment, el monestir és un lloc fantàstic.

Francesc Montero

Nous projectes

El curs ha començat ple de nous projectes, entre els quals us destaquem el *Projecte d'innovació en llengua estrangera*.

El CEIP Torre d'en Reig ha encetat el curs 2008-09 amb un total de 57 alumnes, 23 d'Educació Infantil i 34 de Primària. El curs ha començat ple de nous projectes, entre els quals us destaquem el Projecte d'innovació en llengua estrangera. Això significa que els nostres alumnes, ja des de P3, dediquen unes hores setmanals a l'aprenentatge de l'anglès.

Després d'un curs d'impàs, des de l'escola tornem a treballar l'Hort del Prior, si la sequera ens ho permet,

ja que el pou està ben sec i se'ns fa difícil el tema del rec.

Relacionat amb l'Hort del Prior i la recuperació que es vol fer de l'antiga sínia, des de l'escola hem engegat un treball molt engrescador sobre les sínies a Vilabertran. Volem fer una catalogació de les sínies al nostre poble, tant les que queden actualment com les que ja han desaparegut. Per poder realitzar aquest treball comptem a la col·laboració de l'Ajuntament i també agrairíem a tots aquells veïns i veïnes que tingueu informació, fotografies o

documents sobre aquest tema, que ens ho facilitéssiu.

D'altra banda, com ja es tradicional, el 12 de desembre es va fer el Festival de Nadal al Centre Cívic, amb gran afluència de públic. En aquesta ocasió, els alumnes de l'escola van fer la representació teatral de quatre contes de temàtica nadalenca (*Climent, el ninot de neu, En Joanet i l'oca de Nadal, La Moto del Pare Noel i En Calixt i el pessebre*). Seguidament, es van cantar unes nades en anglès i en català.

**A Vilabertran,
enguany som
57 alumnes**

**Des de l'escola tornem a
treballar l'Hort del Prior**

Festival de Nadal dels nens de l'escola

Trobada de casals

Festa de Sant Ferriol

Activitats innovadores i participatives:

Estiu

Festa de l'escuma

Cicle de jazz

Presentació del llibre
Ramon Reig i la música

Nit Jove

11 de setembre,
Diada de Catalunya

Sardinada
de Sant Joan

Fira
de l'Horta

Activitats innovadores
i participatives:

Estiu

Els Barrufets; Activitats per a tothom

Ara fa un any que un grup d'amics vam tirar endavant una nova associació anomenada Els Barrufets. El nostre objectiu és preparar activitats per a la mainada del poble i col·laborar en algunes de les activitats que organitza l'Ajuntament adreçades a altres franges d'edat.

La Junta està composta per: Enri Casademont, presidenta; Elena Olivet, vicepresidenta; Sònia Ballana, secretària i Lluís Fernández, tresorer; amb altres col·laboradors que actuen de vocals.

La nova carrossa reial ha estat dissenyada específicament per a la rua, només perquè exerceixi aquesta finalitat. Té totes les condicions de solidesa i seguretat, i creiem que fa molt de goig.

Primers passos del muntatge de la carrossa.

A principis d'any, ens vam encarregar de l'organització del Carnestoltes i, principalment, la calçotada que es va fer al Centre Cívic. Durant la quinzena cultural, vam organitzar dos tallers per a la mainada: un de cuina, on es van preparar plats diversos per degustar; i un de manualitats, on els petits dissenyadors van poder expressar la seva creativitat fent màscares, mòbils, etc. Després de cada taller, els menuts van poder berenar i gaudir de la projecció d'una pel·lícula.

A finals d'any, vam col·laborar en la preparació del cagatió infantil i vam dissenyar i confeccionar la carrossa amb què els Tres Reis Mags van fer la rua pel poble, amb l'ajuda d'altres persones a títol individual, de l'Associació Juvenil i de l'Ajuntament; amb la voluntat que Vilabertran pogués tenir una cavalcada renovada. La nova carrossa reial ha estat dissenyada específicament per a la rua, només perquè exerceixi aquesta

finalitat. Té totes les condicions de solidesa i seguretat, i creiem que fa molt de goig. Esperem que la forta inversió feta durarà molts anys. A més, per preparar una bona rebuda de Ses Majestats, vam organitzar un taller de fanalets per a la mainada, en què van participar més de trenta nens i nenes, amb un èxit total d'assistència. En acabar, les manualitats, la mainada van poder berenar i ambientar-se per l'arribada dels Reis veient la projecció de la pel·lícula *Els Reis Mags*.

Tenim intenció de continuar amb la nostra tasca i participar en les activitats que l'Ajuntament vulgui organitzar, des de preparar un Carnestoltes ben lluït per a la mainada fins a col·laborar activament en les activitats del Centenari de la Torre d'En Reig i la Festa de l'Arbre, i totes aquelles ocasions que es puguin presentar per animar la vida social del nostre poble.

Posant els últims retocs a la carrossa nova.

Associació Juvenil: Joves, però emprenedors

Com suposem, ja sabeu que som una associació formada fa un any, que engloba tots els joves del poble que tinguin ganes de participar. El nostre objectiu (tal com vam comentar a la revista anterior) és realitzar activitats per als més petits i per als més grans, però sobretot per al jovent.

Durant el nostre primer any d'existència hem realitzat poquetes activitats, perquè en ésser principiants encara ens costa agafar el ritme. Les activitats que hem dut a terme són:

Per la diada de Sant Jordi, vam organitzar un concurs per a l'elecció de la pubilla i l'hereu del nostre poble, amb proves diverses d'habilitat i coneixement del municipi, quedant escollits l'Eduard Toral i la Mònica Giménez. La participació no va ésser excessiva, però ens agradaria dir-vos que ens ho vam passar d'allò més bé.

Per la diada de Sant Jordi, vam organitzar un concurs per a l'elecció de la pubilla i l'hereu del nostre poble.

Al maig vam organitzar una excursió per anar a veure el Catalunya-Argentina al Camp Nou de Barcelona, que va ser tot un èxit. Vam omplir un autobús i vam gaudir d'una experiència impactant. A l'estiu vam col·laborar en el servei de bar de les festes majors. Cap al mes de novembre, també vam fer una altra excursió cap a Portaventura, a veure tot l'ambient de Halloween. A finals d'any, vam participar en la realització d'activitats com la Cagada del Tió i la Cavalcada dels Reis, col·laborant perquè la nova i lluïda

Vam participar en la realització d'activitats com la Cagada del Tió i la Cavalcada dels Reis, col·laborant perquè la nova i lluïda carrossa fos una realitat que puguem gaudir molts anys.

carrossa fos una realitat que puguem gaudir molts anys.

Paral·lelament a tot això, hem col·laborat en la tria de diversos cursos, com el de maquillatge a finals d'any i el de dansa del ventre durant les Jornades Culturals.

Per a aquest any 2009 tenim algunes propostes pensades i, tot i que ens trobem limitats en no tenir el centre cívic, organitzarem les següents activitats: proposarem un torneig de futbol amb la consola X-BOX, també tenim la idea de fer una gimcana pels més petits del poble, un karaoke obert a tothom i ja estem plantejant quin

grups de música han d'actuar a la Nit Jove.

Volem aprofitar per dir que la participació a les activitats que hem organitzat no ha estat gaire bona, i ens agradaria que per a les properes us animéssiu a prendre-hi part per aconseguir que tothom s'ho passi d'allò més bé i perquè nosaltres ens animem a realitzar més activitats. Estem oberts a propostes per part vostra.

Sortida al partit de la Selecció Catalana el mes de maig.

Germandat de Donadors de Sang

Dóna sang, dóna vida...

L'Associació de Donants de Sang existeix al nostre poble des de fa més 30 de anys.

Aprofiteu aquest espai que se'ns ofereix des de la revista municipal per parlar-vos de l'Associació de Donants de Sang, que existeix al nostre poble des de fa més 30 de anys. Al llarg del temps, aquesta entitat s'ha mantingut fidel al seu ideari i finalitat: promocionar la donació altruista de sang i plasma, fins arribar a l'autosuficiència.

El principal i gairebé únic objectiu és afavorir les donacions voluntàries de sang per garantir la creixent demanda que en fan els serveis sanitaris, perquè es necessita sang cada dia i nosaltres, tot i els avenços científics, no podem fabricar aquest líquid tan preuat. L'únic que podem fer és donar-lo generosament i compartir la sort de tenir salut amb qui li'n manca.

Avui, quan doneu sang, ajudeu com a mínim a tres persones. Això passa perquè cada unitat de sang se separa en tres bosses diferents, cadascuna de les quals anirà a parar a una persona.

En una d'aquestes bosses s'hi guarden els glòbuls vermells, els encarregats de distribuir l'oxigen per tot el cos i necessaris en cas de pèrdua de sang. Això passa en intervencions quirúrgiques complexes o bé en accidents greu. Les bosses d'hematies es guarden en una nevera a 4°C i duren 42 dies. Però, per desgràcia, cap d'elles dura tants dies: sempre es gasten abans.

En una altra bossa es guarda el plasma, la part líquida de la sang que fa falta a les persones que tenen problemes al fetge. També hi ha nens que neixen sense defenses i, amb la transfusió de plasma, poden viure sense patir infeccions greus. El plasma es guarda congelat a -30°C i dura 1 any. Cap bossa arriba a estar tant de temps al congelador, el plasma s'utilitza en gran quantitat.

La tercera bossa és per guardar les plaquetes, cèl·lules molt petites de la sang però molt necessàries per evitar les hemorràgies. De fet, molts trasplantaments que es fan avui dia s'han pogut desenvolupar, en part, gràcies a la transfusió de plaquetes, que es guarden a 22°C i només duren 5 dies. Aquesta caducitat tan curta i la gran quantitat que se'n necessita fa que les plaquetes siguin el component sanguini del qual patim més escassetat.

En resum, doncs, ja veieu que amb una sola punxadeta i els 10 minuts que dura la donació de sang esteu

fent un acte voluntari i altruista que ajuda com a mínim a tres persones. De vegades, però, un donant en pot ajudar moltes més, segons el tipus de sang que tingui.

Avui, quan doneu sang, ajudeu com a mínim a tres persones.

Al nostre poble també es poden fer donacions. Una unitat mòbil del Banc de Sang i Teixits s'hi desplaça els mesos de febrer-març i agost-setembre. Els dies són anunciats i recordats per vies diverses (cartells, pancarta penjada a la plaça, per correu amb una carta personal, els nens de l'escola porten a casa una carta-recordatori, convocatòria a cada casa, anunci al web municipal, tramesa per correu electrònic). A les adreces www.donsangi.org i www.bancsang.net també trobareu informació completa sobre aquest tema.

Així, doncs, només ens resta demanar-vos que assistiu a les donacions i, si és possible, vingueu acompanyats d'un nou donant. Necessitem més voluntaris que vulguin formar part d'aquest projecte que ens afecta a tots. S'haurien de despertar les nostres consciències i solidaritzar-nos amb la realitat que la sang escasseja i que en el moment més inesperat la podem necessitar. Tota la societat som clients potencials del nostre propi producte. Un producte insubstituïble i escàs i són moltes vides les que depenen diàriament d'una transfusió a temps. Hi ha gent que us està esperant...

Símbols catalans

Els símbols donen caràcter a un país, i n'hi ha de molt variats, a banda que tenen significats diversos segons qui s'hi identifica. A Catalunya, a banda de la llengua –símbol d'identitat per excel·lència–, n'hi ha d'altres d'essencials. En repassem alguns dels més importants:

La senyera

La bandera expressa sentiment de pertinença a un col·lectiu i un projecte comú diferenciat. La senyera quadribarrada sobre fons daurat, o oriflama, és la bandera més antiga d'Europa, originada en un segell del comte de Barcelona Ramon Berenguer IV, casat amb Peronella d'Aragó. Va esdevenir el símbol del Principat i de la Corona catalanoaragonesa durant l'Edat Mitjana, i va ésser declarada bandera oficial de Catalunya per la Generalitat republicana. Prohibida durant la Dictadura, amb el restabliment de la Generalitat va ésser restituïda.

Sant Jordi

És patró de Catalunya per un acord de les Corts Catalanes de 1456. La devoció a Sant Jordi arrenca de les croades a Terra Santa del segle XI, i es va popularitzar gràcies al mite del cavaller matant el drac i salvant la princesa. A finals del segle XIX, la seva figura va assolir la màxima difusió, lligada a Catalunya degut als valors de llibertat i justícia que transmetia. La Creu de Sant Jordi és la màxima distinció que atorga anualment la Generalitat. Per Sant Jordi, a Catalunya se celebra la Festa de la Rosa i del Llibre, una celebració única al món que arrenca de l'Edat Mitjana i que lliga l'amor a la cultura, a la persona estimada i a la pàtria.

L'himne d'Els Segadors

Els Segadors té l'origen en una cançó popular sobre la revolta de 1640 contra el rei Felip IV i el comte-duc d'Olivares. Milà i Fontanals la va recuperar a mitjans del segle XIX,

Francesc Alió la va musicar, Amadeu Vives la va harmonitzar i l'Orfeó català la va cantar el 1892. La cançó actual és d'Emili Guanyavents. És l'himne dels catalans des de voltants de 1906, i oficial des de la recuperació de la democràcia.

La sardana

És un ball popular de l'Empordà, Rosselló i la Selva, difós a la resta del territori a principis del segle XX, en el moment que començava a créixer el catalanisme polític. El ball rodó és medieval, però la sardana llarga es va popularitzar el segle XIX, junt amb els primers estudis sobre la matèria. Moltes sardanes tenen lletra, però només es ballen les versions musicades. Pep Ventura, sastre autodidacte de Figueres, va donar la forma actual a la cobla.

Montserrat

Santuari nacional de Catalunya, el seu valor emblemàtic comprèn el conjunt de la muntanya. Lligada a la Moreneta, Montserrat ha estat símbol de resistència des del s. XIX;

però va adquirir el punt àlgid durant la Dictadura, quan el *Violai* va substituir *Els Segadors* com a mostra de resistència; i es va convertir en centre protector de la cultura catalana, en refugi dels perseguits polítics i en bastió del pluralisme ideològic, gràcies a l'assemblea d'intel·lectuals que s'hi va celebrar, embrió de l'Assemblea de Catalunya, que difongué el lema de llibertat, amnistia i estatut d'autonomia.

Adaptació de l'article «Símbols de Catalunya», d'A. Balcells (Òmnium, núm. 10, hivern'08)

Senderisme pel GR-20 de Còrsega

Vista de Còrsega.

Una serralada divideix l'illa de Còrsega de nord a sud, com una espina dorsal. El punt culminant és el Monte Cinto, de 2.705m d'alçada. El Parc Natural Regional de Corse és motiu i origen del sender de gran recorregut GR-20, degudament senyalitzat de Calenzana a Conca. La Federació Francesa de Senderisme ha dividit el recorregut en 15 etapes, per fer molt pausadament. Avui dia, els excursionistes més ben preparats poden fer-lo en 10 dies. La nostra sortida, però, es limitarà a fer unes excursions puntuals i ben escollides pel GR-20, un tast del que seria la totalitat de la travessia.

L'estiu de 2006, Giroguies em va proposar fer uns dies de senderisme pel GR-20 de Còrsega. El guia, en Ramon de Palafrugell, havia visitat l'illa, considerant que oferia la possibilitat d'unes excursions puntuals, més que una travessia sencera. A causa de la complexitat del viatge, la sortida només dóna per 7 dies.

1r dia, 17 de setembre. Ens limitem a fer el viatge fins Alger, dormint a l'alberg municipal.

2n dia, 18 de setembre. Ens desplaçem a Santa Teresa di Gallura, al nord de Sardenya. Mentre esperem l'hora de la travessia de l'estret de Bonifacio tenim el temps suficient per passejar per la vila, visitar l'església i la torre l'Espanyola. Creuar l'estret de Bonifacio sempre és emocionant, pel bellugueig del vaixell i el record de les moltes històries i llegendes que se n'expliquen. En atansar-nos a la costa, la vista sobre els penya-segats i la població de Bonifacio és impressionant. Ens traslladem a Cozzano, centre de les nostres activitats excursionistes, al peu de la serralada de Còrsega. Cozzano és una petita població agrícola i ramadera, i oberta a les possibilitats turístiques. Bon indret per a sortides excursionistes o bé per gaudir d'uns dies de repòs. Ens allotgem a la Gîte d'Etape Bella Vista. Us el recomano!

3r dia, 19 de setembre. Per fi, ara sí que cal tocar de peus a terra, o sigui trescar. Ens desplaçem a Cases de Capanelle (1.590m). Bonic indret on, a més dels refugis dels pastors, s'hi ha construït un hotel.

El recorregut, tot i la pujada, és molt agradable. Al llac Bastani –2.090m– ens cal reposar i fer un mossec. Hem agafat les forces suficients per fer el cim i fita d'aquesta dia, el Monte Renaso, de 2.352m, un dels més alts i interessants de la serralada de Còrsega des d'on, amb dificultats per la nuvolada, podem dividir els mars d'un costat i l'altre de l'illa, el Mediterrani i el Tirrè. Fotografies, abraçades, felicitat! Retornem pel camí que mena al llac Bastani, i de nou a Cases de Capanelle. De retorn a l'alberg, amb els vehicles, cal parar molta atenció als porcs que es passegen per la carretera i tornen als corralos després de passar el dia al bosc menjant glans i castanyes. El sopar i dormir a Bella Vista ens refà del tot. Per cert que, en Ramon, el guia, mentre sopem, ens pregunta si coneixem la carn que mengem. És porc autòcton, per a nosaltres seria com un porc a mig camí entre casolà i senglar pel seu hàbitat, menja, color i mesures.

4t dia, 20 de setembre. Ens desplaçem a Bocca di Verdi, collada a 1.290m, per on hi transcorre una carretera i retrobem el sender GR-20. Sortim amb molta il·lusió vers Usciolu i Laparo. El llibre-guia que va publicar Sergi Lara m'ajudarà a conèixer millor els indrets que trepitjarem, com a complement de les informacions de l'amic Ramon. Ben aviat ens trobem amb el refugi de Prati (1.820m). Molts dels refugis de la serralada són de pastors, més o menys ben aprofitats i habilitats per als excursionistes. El dia és excel·lent, una joia per passejar per la serra, amb algunes dificultats rocoses que trenquen la monotonia dels prats i senders fàcils: Punta di Campitell (1.937m), Punta di Latuncellu (1.720m) i més enllà Punta di Campolongo (1.695m). Una forta

baixada ens mena a la collada Bocca di Laparo, a 1.525m. A la tarda continuem la travessia per arribar al refugi di Usciolu (1750m) per fer-hi estada. Arriben excursionistes d'arreu, de manera que cap al tard el refugi és ple a vessar. Malgrat tot, tindrem un racó per dormir. Sopar: un gran plat de remenat de pasta amb grana (cigrons, mongetes, blat de moro...) i carn de porc bosquetà. Compromeses les llitres, per dormir ens anem col·locant –ben juntets– a terra sobre uns vint o trenta reduïts matalassos. Dormir, en aquests refugis, és un dir; reposar, això, sí.

5è dia, 21 de setembre. Dia esplèndid. Comencem a pujar i enfilar-nos per les crestes de la serra. Arribem a la Punta di Usciolu (1.815m), i tot seguit la Punta di A Scadatta (1.835m), el nostre objectiu. La Paquita, la més novella en el senderisme, s'enamora de la muntanya. A més, és un dia clar i s'albiren perfectament els dos mars.

Arribats a Collado de Bocca di l'Agnone (1.570m), deixem la serra i, per tant, el GR-20. Un sender ens mena a Cozzano, i hi comencem a trobar bolets: ceps, rossinyols, cualbres, moixernons, candeles... Faig les tries, i baixem ben carregats. En arribar al poble, uns vianants inspeccionen la càrrega. Opinen que quasi tots els bolets són dolents, i els bons estan contaminats. Si en mengeu, quedareu tots enverinats!, ens criden amb convicció. A la Gîte d'Etape, demano una paella, oli, alls i julivert i me'n vaig a la cuina comunitària per feina. El sopar d'avui és extraordinari, amb un primer de barreja de bolets. El personal de la Gîte no vol ni tastar-los. Tot surt més que bé i bo, i ho celebrem, perquè és el sopar de comiat del Bella Vista.

6è dia, 22 de setembre. De bon matí ens traslladem a Casas de Bavella. La sortida de l'excursió és a partir del Collado de Bavella (1.220m). És un luxe per un excursionista passar un dia pels senders entre les roques, els colls i les agulles de Bavella. Em complau més encara quan

Foto de grup al Collado di Bocca di u Pargulu.

veig els companys que gaudeixen de la muntanya, del paisatge, del temps, de la germanor. Al Collado di Bocca di u Pargulu (1.660m) un excursionista ens fa la fotografia de grup, el millor record de Còrsega! Retornem a Casas de Bavella, i ho fem per un altre sender amb més "agulles", més interessant. Ens resta temps per passejar per l'entorn, visitar i fotografiar el monument, Creu i Verge de les Neus. Sopar i dormir a l'alberg Col de Bavella, a la mateixa collada.

7è dia, 23 de setembre. Ens traslladem a Bonifacio. Disposem del matí per visitar la ciutat i els interessants penya-segats (les falaises) per un camí de ronda. Una distreta passejada fins al far de Cappel Pertusato val la pena, les moltes fotografies ens serviran de testimoni, i acabem amb un bany a la platja de Sutta-Roca.

Ara sí. Trasllat de nou amb vaixell a Santa Teresa di Gallura, ja a Sardenya. A la tarda cal arribar-nos a l'Alguer, on agafarem l'avió de re-

torn. Adéu-siau, amics. Recordarem Còrsega, Bella Vista, Bavella, el GR-20, la boletada, les agulles... i, per damunt de tot, l'amistat.

Martí, l'excursionista

Còrsega: Illa mediterrània que constitueix una regió administrativa de França.

Superfície: 8.680 km².

Longitud màxima: 183 km.

Amplada màxima: 85 km.

Població aprox.: 260.000 hab.

Llengua:

Francès; també es parla cors.

Departaments:

Haute Corse i Corse du Sud, amb les capitals Bàstia i Ajaccio.

Integrants de l'expedició:

Guia Ramon Rodríguez, de Giroguies; Jaume Amengual, de Palma de Mallorca; Dolors Vilanova, de Sant Cugat del Vallès; Carme Pla, de Madremanya; Paquita Doblado, de La Bisbal d'Empordà i Martí, de Vilabertran.

Agrupació Esportiva Temporada 2007-2008

Un cop més a través de la revista del poble, *El Mirall*, se'ns posa a disposició de l'Agrupació Esportiva Vilabertran un espai per poder explicar el passat més recent i el futur més pròxim del club de futbol del nostre poble.

La temporada passada, 2007-2008, serà marcada com la del retorn a la Segona Regional, categoria on el nostre club hauria d'estar per antiguitat, per jugadors, pels socis i pels aficionats. L'equip que ha aconseguit l'èxit estava entrenat per **Antoni Trayter** i **Josep Mª Moradell**, utiller **Pere López** i jugadors: **Pastor, Gou, Ramon, Pallé, Pep, Pere, C. Vidal, Àngel, Pomés, Güibas, Renart, J. Vidal, Pagès, Xirri, Vives, Bonaterra, F. Vidal, Diego i Mallol**. A tots ells una enorme felicitació i un agraïment de part de tota la junta, dels socis i aficionats.

La temporada passada, 2007-2008, serà marcada com la del retorn a la Segona Regional.

Equip de promoció de l'A. E. Vilabertran, format per Lluís, Àlex, Agustín, Cèlia, Maria, Àlex, Andrea L., Eduard (Entrenador), Arnau, Marc, Kevin, Àlvaro, Andrea R., Jordi. Absents: Marta, Mallol (Delegat)

No voldríem tancar aquesta fita sense recordar que en el passat el nostre club ja havia aconseguit jugar a la Segona Regional, va ser en la temporada 97-98, entrenat per Josep Mª Genís i amb Albert Giró com a president, i en les temporades 02-03 i 03-04, entrenat per Antonio Revidiego la primera i Josep Barquero la segona, i amb Raül Carreras i Josep Soler com a presidents. Anteriorment a aquestes fites es va obtenir l'ascens algun altre cop, però es va renunciar a la categoria.

Pel que fa als equips de futbol base, van acabar els seus campionats d'una forma exemplar, sense incidents i demostrant que en el futbol, com a tot esport, l'important és participar i conèixer nous amics i que els resultats o la classificació no haurien de tenir més importància que la merament informativa.

De cara a la nova temporada, esperem que amb l'ajuda de tothom l'equip amateur es pugui mantenir a la categoria, de moment al final de la primera volta anem catorzens. I pel que fa al futbol base aquest any només s'ha pogut mantenir

Hem pogut arrencar amb el futbol de promoció a la categoria Benjamí.

l'equip de juvenils, però per contra i després de molt d'esforç i amb la col·laboració de molta gent hem pogut arrencar amb el futbol de promoció a la categoria Benjamí de l'any 2000.

Esperem que aquest últim esdeveniment sigui el punt de partida per tornar a tenir equips de totes les categories i perquè el nom de l'Agrupació Esportiva Vilabertran torni a ressonar amb força per tota la comarca.

Així mateix, valguin aquestes línies per agrair de la forma més sincera possible al **Sr. Antoni Trayter**, que al final de la temporada va decidir posar punt final a tota una trajectòria dedicada al món del futbol, aquell esport que el va atraure de ben jove i que l'ha acompanyat tant de temps, primer com a gran jugador, després com a entrenador de diferents equips de la comarca i fins i tot com a president d'aquest club.

Coral de Vilabertran

Una vegada més la revista *El Mirall* ens ofereix un punt de comunicació per poder explicar i informar de les activitats que cada entitat, i concretament la Coral de Vilabertran, fan al llarg de l'any.

Després d'aquest set anys de cants i assaigs podem dir que ens sentim molt orgullosos de tot aquest treball fet i que seguirem fent. Avui podem dir que la participació dels nostres veïns es molt més àmplia i l'ajut per part de persones d'altres localitats va disminuint, per diferents raons. Esperem que els vilabertranencs s'animin a col·laborar amb la seva coral, oberta sempre per acollir a tot aquell que li agradi musicar les paraules.

Com ja sabeu, comptem amb l'inal·loable ajut dels nostres convilatans Mila i Eugeny que cada dimecres ens regalen un espai de la seva vida i baixen al nostre nivell per aconseguir que la Coral soni cada vegada més bé. Des d'aquestes ratlles volem expressar-los el nostre més sincer agraïment.

Un aspecte a tenir en compte es l'immillorable ambient que es respira a la Coral, tutelat pel nostre president Josep Maria Sais, que tot i que no canta (però de ben segur que un dia ho aconseguirem), setmana darrera setmana ens acompanya col·laborant amb tot el que calgui. Per a tu també, Josep Maria, el nostre agraïment.

Hem participat il·lusionats en els actes celebrats amb motiu de l'arribada de la Vera Creu i en la tradicional Missa del Gall.

Aquest any podríem dir que més que participar en trobades de cantaires, ens ha complagut moltíssim participar en diversos casaments. Ens hi hem especialitzat i abocat de valent. També hem participat en el concert extraordinari a Camprodon amb motiu del XX Aniversari de la seva Coral i, com ja és

costum, a l'Homenatge a la gent gran de casa nostra. Aquest passat 19 d'octubre, a més, vam ésser convidats a Viladasens, on vam tenir el goig de cantar una Missa i seguidament oferir un concert de 10 peces amb alguna estrena. Finalment, també hem participat il·lusionats en els actes celebrats amb motiu de l'arribada de la Vera Creu i en la tradicional Missa del Gall.

Vilabertranencs, si us agrada cantar i teniu un mínim d'aptituds pel cant, us esperem.

Actuació a la Festa de la Vellesa, amb una representació de la gent gran.

Associació la Progressiva de Vilabertran

Hem cregut que el millor era passar a ser una associació. A efectes dels socis no varia res, ja que la Progressiva seguirà oferint els mateixos serveis.

Benvolguts veïns i veïnes,

Un cop més us saludem des de la Mútua la Progressiva.

En aquesta ocasió creiem oportú comunicar el canvi que hem fet de mútua a associació. El fet és que degut als inconvenients i entrebancs que la Generalitat ens ha posat, tot perquè som una mútua petita i el que volen són mútues grans, hem cregut que el millor era passar a ser una associació.

Ser una associació ens simplifica la relació amb la Generalitat, i a efectes dels socis no varia res, ja que la Progressiva seguirà oferint els mateixos serveis que fins ara, i amb el temps fins i tot els podrem millorar.

El nostre desig és poder servir d'utilitat a la gent del poble dintre dels nostres recursos i possibilitats, ajudant en les despeses de medicaments, com fins ara, i també altres petits ajudes tal com s'ha

fet sempre, per tant el canvi de mútua a associació no farà canviar la finalitat per la qual la Progressiva va ser fundada. Per tant, esperem que aquest petit canvi ens ajudi a mantenir-nos per molt temps i ens ajudi a millorar.

I ja per acabar, només dir-vos que, aquest any, farem el dinar popular al setembre i, depenent de com es presenti l'any, potser farem algun altre dinar tal i com varem fer l'any passat.

Mostra de pessebres

Visita dels patges reials

Cagatió

Cursos de cuina i maquillatge

Taller de fanalets

Cavalcada de Reis

El primer Patronat de Santa Maria de Vilabertran

Un projecte eficaç i un estil proper

El passat 19 de desembre, com a colofó dels actes dedicats al retorn de la Vera Creu al poble i en homenatge a la nostra història recent, va tenir lloc a les dependències del monestir una xerrada sobre el primer Patronat de Santa Maria. La conferència va ésser a càrrec de l'estudiós Eduard Puig Vayreda i el filòleg Francesc Montero i Aulet; els quals han elaborat treballs relacionats amb la història del conjunt monumental. A continuació, us oferim un resum adaptat de les seves intervencions.

Membres del primer Patronat (d'esquerra a dreta): Pere Comet, Manuel Brunet, Ramon Reig, Mn. Josep Pujadas, Pelayo Martínez (assegut), Gustavo Cusí i Mn. Joan Bosch.

El monestir de Santa Maria, durant els últims temps, ha viscut períodes de completa desatenció alternats amb èpoques de recuperació de la seva categoria monumental. Des de finals del segle XIX, hi ha constància de l'estat ruïnós en què es trobava el conjunt del monestir. El 1927, es va sol·licitar a la Diputació de Girona, amb un paper clau de Joan Subias, que l'església i el claustre fossin declarats monument histori-

coartístic nacional. Aquest fet, consumat l'11 de novembre de 1930, va ésser vital per garantir la conservació del conjunt. Malgrat això, es va haver d'esperar encara prop de vint anys més per iniciar la seva rehabilitació general.

La guerra civil va suposar un parèntesi important. La Vera Creu va ésser enviada a París, a una exposició d'art català al Museu del Louvre, i l'església i el mobiliari van patir danys importants, que van posar encara més de manifest la necessitat d'una actuació important. El bisbe Cartanyà, en la seva visita pastoral de 1944, va encarregar a mossèn Pujadas que formés un grup de persones que s'encarregués de la restauració del conjunt. Segurament, el primer compromès va ser

El primer Patronat estava presidit per Mn. Pujades, i comptava amb el pintor Ramon Reig, l'arquitecte Pelayo Martínez, l'enginyer Gustavo Cusí i el periodista Manuel Brunet.

Ramon Reig, vinculat familiarment a Vilabertran. Reig va implicar alguns

dels seus amics, que es van bolcar en la recuperació de Santa Maria de Vilabertran. Un d'ells era Manuel Brunet, destacat periodista i escriptor vigatà, que havia treballat durant els anys vint i trenta a nombroses redaccions barcelonines (*Las Noticias, La Nau, La Publicitat, Mirador, La Veu de Catalunya...*) i que després de la guerra civil s'havia establert primer a Castelló d'Empúries i, posteriorment, a Figueres. Manuel Brunet, l'any 1943, ja havia descobert el conjunt monàstic i l'oblit que sofria la Vera Creu, amagada des del seu retorn al poble. A l'assaig *L'empordà i els empordanesos*, deia el següent: «Aquesta creu, potser la més impressionant d'Europa, ja no és a l'altar de la seva església romànica [...] La creu amb tota la seva alçada, l'alçada d'un home, habita en una casa particular, on està més segura, i dorm o fa veure que dorm en un armari que fa olor de llorer i romaní. Pobre Vilabertran, [...] voltat d'un bé de Déu d'hortes tancades amb xiprers. El rector, que no hi té la vida, hi va amb bicicleta des de Figueres. L'abadia gòtica és propietat d'una missió protestant. Nostre Senyor s'està sol en una església tancada. La creu dorm en un armari i el Museu de Girona la vetlla creient-la ben morta». Manuel Brunet va començar a teixir relacions i a

escriure cartes al bisbe avisant-lo de la dramàtica situació, a la qual cosa el bisbe va contestar el 27 de maig de 1945: «*La restauración de los templos es para mí asunto de suma importancia porque a Dios se le debe también tributo de belleza artística*».

Els primers resultats van arribar el 2 de juny de 1945, amb la designa-

Després de la mort de Manuel Brunet, es va organitzar una col·lecta a tot el país per poder reentronitzar la Vera Creu. En dos anys es va acomplir l'objectiu: 253.660 pts.

ció episcopal del primer Patronat de Santa Maria, presidit per Mn. Puja-des (delegat pel bisbe) i constituït per Ramon Reig, Pelayo Martínez, Gustavo Cusí i Manuel Brunet com

a secretari. Un grup coherent, travat per l'amistat i l'interès comú per la cultura i pel patrimoni artístic del país. El primer encàrrec va consistir en una neteja i arranjament general de l'església i el claustre, i un estudi sobre les possibilitats de l'edifici, i va comptar amb la col·laboració del destacament militar destinat a Vilabertran i les famílies del poble.

De l'activitat considerable d'aquesta etapa inicial del Patronat en queda un extensa memòria redactada el febrer de 1946 per Manuel Brunet. Per ella sabem totes les obres realitzades i les que estaven en vies de realització, però el més interessant d'aquest document és que en ell s'explica amb tot detall el criteri de restauració. La memòria reflecteix una altra feina importantíssima realitzada pel Patronat: comprometre en la reconstrucció a persones i entitats diverses: un propietari de Peralada –evidentment, el Sr. Miquel Mateu– es va fer càrrec de la reconstrucció de la capella dels Rocabertí.

També l'Ajuntament de Figueres va fer una aportació per a la reconstrucció del campanar, igualment la Diputació i persones a títol individual. El primer Patronat –i aquest és un dels seus grans mèrits– va saber comprometre a una sèrie de ciutadans anònims, de persones de l'entorn més immediat a Vilabertran en la reconstrucció del conjunt monumental, perquè sentien el monestir com a cosa pròpia, perquè era un símbol d'identitat d'aquest petit tros de país, perquè era un valor cultural indiscutible, perquè era un referent espiritual, perquè era una peça singular de l'arquitectura romànica. Per això parlem d'un projecte eficaç i d'un estil proper.

El Patronat va tenir una intensa activitat vigorosa, com s'aprecia en les cartes de sorpresa i satisfacció que el bisbe enviava a Manuel Brunet: «*No acierto a calificar la emoción de mi ánimo ante el celo y actividad que Uds. demuestran por la reconstrucción de la Iglesia y Abadía*

de Vilabertran» (20.07.1945), o bé: «La realidad ha superado en mucho lo que yo me proponía al indicar la limpieza y arreglo de la Iglesia, es la obra de Dios, que pasa más allá de los cálculos humanos cuando éstos se fundan en un prudente optimismo para la gloria del Señor no obstante la escasez de los medios» (09.02.1946).

Els membres del Patronat i altra gent es van implicar perquè sentien el monestir com a cosa pròpia, perquè era un símbol d'identitat d'aquest petit tros de país, perquè era un valor cultural indiscutible, perquè era un referent espiritual, perquè era una peça singular de l'arquitectura romànica.

El nom del Dr. Josep Cartanyà és, doncs, el primer que cal recordar, ja que és el bisbe que més interès ha demostrat per Vilabertran en els dos darrers segles i el que va decidir que la creu gòtica es quedés al poble en comptes d'anar al museu diocesà de Girona. A més, el Patronat comptava amb els contactes socials, la sensibilitat artística i els coneixements arquitectònics del pintor Ramon Reig;

la ciència arquitectònica, brillantor professional i l'enamorament del classicisme de l'arquitecte Pelayo Martínez; l'esperit empresarial, gestió econòmica, sensibilitat artística i tarannà diplomàtic de l'enginyer Gustavo Cusí; l'entusiasme incansable, l'entrega i sentit organitzatiu de mossèn Pujadas i, finalment, la militància, el propagandisme, l'espiritualitat i l'apassionament del periodista Manuel Brunet. A finals dels anys 40 s'hi afegiren Pere Comet, Miquel Mateu o Ramon Guardiola, entre d'altres.

Manuel Brunet, d'altra banda, es va implicar plenament en la recuperació de la Vera Creu. Tal com diu Josep Pla, «Era un apassionat extraordinari, sempre que es tractés de les coses de l'esperit, que era el seu fort». Va implicar els seus companys de la revista *Destino* —on hi escrivia la secció de política internacional darrere el pseudònim Romano— en la difusió dels treballs del Patronat i la recuperació de la Creu. Restituir-la, com assenyala va Joan Guillaumet al volum *Coses i gent de l'Empordà*, es va convertir per al periodista en una prioritat: «Brunet, que sentia una devoció i una admiració profunda per la Creu, es desesperava d'aquella situació transitòria i no gens adient que s'anava allargant *sine die*. [...] El seu delit més viu anava encaminat a un objectiu primordial: restablir dignament el culte de la Santa Creu de Vilabertran.»

Manuel Brunet va morir el 5 de gener de 1956 sense veure acomplert el seu somni, però els seus amics es van abocar en la realització del seu desig. Es va dur a terme una col·lecta Pro Capella de Vilabertran, promoguda per les revistes *Canigó* i *Destino* i els «Amics de Manuel Brunet», que van publicar un manifest expressant la convicció que el projecte arribaria a bon port: «*Gracias a un entusiasmo pocas veces extinguido entre nosotros, la última voluntad espiritual de nuestro amigo será cumplida y la Cruz, joya de nuestra orfebrería mundial, tendrá su capilla*». A l'inici, s'havien recollit 2.825 pts., i al cap d'un any *La Vanguardia* informava que la quantitat ascendia a 69.475 pts. El 1958 es va arribar a la quantitat necessària: 253.660 pts. Pelayo Martínez va dissenyar la capella dels Dolors i el 12 de juny de 1960 es va realitzar la festa d'entronització de la Vera Creu, amb la presència dels bisbes de Girona i de Vic i l'abat de Montserrat.

Aquell dia, el nom de Manuel Brunet va quedar lligat de forma definitiva a Vilabertran i a l'Empordà. Estaria content de la rehabilitació de la Creu i de la seva ubicació actual, a l'abast de tots els fidels, i de com ha quedat la capella dels Dolors, amb les imatges en lloc destacat. Finalment, cal destacar el llegat en conjunt d'aquell primer Patronat, l'eficàcia en la recuperació, en la reconstrucció, en la gestió d'un monument com Vilabertran, basada en la proximitat, en l'estima, en la passió, en l'afecte, en el coneixement, en el respecte. Aquell primer Patronat format per gent excepcional en el saber i en el sentir van fer més que ningú per la dignificació d'aquest monument, per apropar-lo veritablement al poble, i això cal recordar-ho per ésser justos amb la nostra memòria recent.

Adaptació de la conferència d'Eduard Puig Vayreda i Francesc Montero i Aulet

Xerrada sobre el primer Patronat, que va tenir lloc el passat 19 de desembre al monestir, a càrrec d'Eduard Puig Vayreda i Francesc Montero, i presentada per Rosa M. Sala, regidora de Cultura.

A continuació us oferim algunes de les receptes dels plats que ens va ensenyar a cuinar el xef Carles Gallardo, de l'Aula de Cuina de l'Alt Empordà, durant el curs de cuina de tardor celebrat a Vilabertran els dies 28 de novembre i 11 de desembre, amb una gran participació.

Filet de porc amb pasta de full

Ingredients per a 4 persones:

2 filets de porc
 250 g de xampinyons
 1 pot de nata líquida
 50 g de mantega
 2 unitats de pasta de full
 1 beicon fumat
 Una mica de patè d'ànec

Elaboració:

Netegem els filets de porc i els marquem en una paella. Fet això, els reservem. Seguidament, piquem els xampinyons i els sofregim amb una mica de mantega. Quan estiguin rossos hi afegim el patè, una mica de farina i per últim la nata, i ho deixem cuinar fins que es converteixi en una massa densa i semi-líquida, el patè de xampinyons.

Estirem la pasta de full, i a sobre hi posem el beicon, després la pasta de xampinyons i per últim el filet sencer, quedant-nos diverses capes. Ho emboliquem amb la mateixa pasta de full i ho posem al forn a 180 graus durant 20 minuts.

Per servir-lo, el tallem en rodanxes no massa gruixudes.

Per acompanyar: un bon vi negre de l'Empordà.

I de postres...

Coulant de xocolata

Ingredients per a 12 unitats:

250 g de xocolata negra
 250 g de mantega
 5 rovells d'ou
 5 ous (sencers, clara i rovell)
 150 g de farina
 125 g de sucre

Elaboració:

En primer lloc, posem a desfer la xocolata amb la mantega. Quan està desfeta, hi afegim els rovells d'ou i els ous sencers. Ho anem barrejant, i hi afegim el sucre i la farina. Ens quedarà una pasta homogènia, que hem de posar en gotets d'alumini aptes per anar al forn. Amb el forn calent, els posem a coure a 180 graus uns 8 minuts. Ens ha de quedar dur i cruixent per fora, una mica esponjós per dins i

al centre la xocolata encara desfeta. Es poden congelar i menjar-los més endavant posant-los al forn.

Per servir-los, cal treure'ls dels gotets i es poden presentar en un plat, acompanyats d'una bola de gelat de vainilla. S'han de servir com a mínim tebis.

Per rematar-ho: un bon cafè i un gotet de ratafia.

Bon profit!

2009, Centenari de la Festa de l'Arbre

Ajuntament de Vilabertran